

GO! utazás

FOTÓ ÉS VIDEÓ ROVATTAL

2010/7. SZÁM

295
forint

LENGYELORSZÁG

GOLFPÁLYAKÍNÁLAT
KEZDŐKNEK ÉS PROFIKNAK

OLASZORSZÁG

CINQUE TERRE,
FALVAK A SZIKLÁKON

EGZOTIKUM

MAKAÓ:
A-MA ISTENNŐ ÖBLE

PANORÁMA

KLISÉVADÁSZ
JAPÁNBAN

Florida: víz alatti tehénsimogató

HAZAI TÁJAKON

BUDAPEST NYÁRI FESZTIVÁLI PROGRAMKAVALKÁD • **GASZTRONÓMIA** HAZAI ÍZEK: SÁRKÖZ • **VISEGRÁD** AHOL EGYSZER MINDANNYIAN JÁRUNK • **BALATON** KESZTHELY ÉS HÉVÍZ

Víz alatti tehénsimogaton Floridában

Manatee, dugong, tengeri tehén, szirén. Számunkra kissé idegenül hangzó szavak, de ez nekünk bocsánatos bűn. Nem tartottam viszont annak, amikor éjjel egy óra után megérkeztünk Tampába, és az immigration officer kérdésére adott válaszom teljesen nyilvánvalóvá tette számomra, hogy ezekről a szavakról neki semmilyen fogalma sincs. Miként lehet az, hogy a floridaiak azt sem tudják, milyen ritka kincs van a „birtokukban”, miközben turisták, állatbarátok, bűvárok tömege érkezik szerte a világból, hogy láthassa?

■ Bár Florida körül elvileg sok helyen megtalálhatóak, sőt néha egészen Texastól Virginiáig feljutnak ezek az állatok, a Crystal River az a hely Floridában, ahol kis szezencével egész évben találkozhatunk velük. Ennek tudatában szerveztem ide az utunkat – immár sokadszorra, hogy ismét lencsevégre kap hassam őket.

Ez az út azonban más volt, mint a többi. Az idei volt minden idők

második leghidegebb tele Floridában. Ennek megvoltak a maga hatásai: sajnos, kevesebb manatee van, megváltoztak a szokásaik és az életterük. Turista viszont sokkal több volt, mármint azokból, akik kifejezetten azért érkeztek ide, hogy személyes kapcsolatba kerüljenek ezekkel az állatokkal. Én még soha nem láttam itt ennyi embert, soha nem láttam ennyi japán és más ázsiai turistát, akik követték a

jól bevált módszerüket: lefényképezzük a tengeri teheneket (ha lehet, akkor azért az állat előtt mi legyünk láthatóak), és majd otthon jól megnézzük, megmutatjuk őket.

Több bűvárbázis szervez kora reggeli utakat a tengeri tehénekhez. A nagyobb hajókkal kevesebb helyre lehet eljutni, és a tömeg is nagyobb, ezért most megint a Captain Mike-hoz fordultam, és az ő legkisebb hajójukkal jutottam a

tengeri tehének közelébe (1. kép). Ez most főleg a Three Sisters Springet jelentette. Jártam már itt korábban. A folyó egyik oldalágából kis patakon keresztül lehet feljutni oda – néha elég küzdelmesen a szembejövő áramlat miatt. Mindettől függetlenül megéri. A benti terület egy picinyke tóra hasonlít kristálytiszta vízzel. Néhol egy-egy beborult kis fa teszi változatosabbá a víz alatti tájat (2. kép). Ide jön-

GO! UTAZÁS

nek be reggelente a tengeri tehének, ahová mi is követhettük őket. Azért kell ezt kihangsúlyoznom, mert több rész is le van zárva a turisták és a forgalom elől: ott a manatee-k gondtalanul pihenhetnek, oda elvonulhatnak, ha elégük van a kíváncsiskodó turistákból, az őket tapizó kezekből. Ezek a védett területek, menedékhelyek a vízben összekötött bójákkal, illetve táblával vannak megjelölve.

Ha ránéznek a **3. képre** (készítette Juhász Vanda), láthatják a sok sznorkellezőt, búvárt, kajakost, akiknek egyedüli célja megérinteni az állatokat. A körbevett területen a vízben a sötétebb foltok nem kövek, víz alatti sziklák, hanem az ott hemzsegő tengeri tehének.

4

2

A benti kis tavacskában azonban szabadon mozoghatunk mi is. Igaz, vannak itt is szabályok, még ha esetleg nincsenek is leírva. Vigyáznunk kell, hogyan és hol érintjük meg őket, hogyan nem zavarjuk nyugalmaikat (**4. kép**). A tengeri tehének a víz alatt esznek, alszanak. Általában 3-5 percenként jönnek fel a mintegy 3 méteres és 350 kilogrammot meghaladó állatok (a legnagyobb ismert manatee 4,3 méter és 1,5 tonna), de alvas közben akár 20 percig is kibírják a víz alatt. Születéskor körül-

belül egyméteresek, tömegük 27-30 kiló. Ezek az emlősök naponta 6-8 órán át táplálkoznak, ami alatt elfogyasztják testsúlyuk 10-15 százalékát. Kicsinyeiket egy évig hordják ki, mintegy két évig szoptatják (az **5. képen** egy kis manatee eszik éppen). Átlagosan ötévente szülnék új kisborjat, és akár 60 évig is élnek.

Veszélyeztetett faj, pedig egyetlen ellensége a hidegen kívül az ember. Sajnos, a hallásuk nem a legjobb, ráadásul pont azon a frekvencián nem hallanak jól, amelyen a motorcsónakok, kishajók motorja „dolgozik”. Ezért a legtöbb tengeri tehén hátán rengeteg vágás, seb fedezhető fel – mind hajócsavartól. Hiá-

6

ba büntetik szigorúan a bűnösöket (akár 100 000 dollárral vagy öt évig terjedő szabadságvesztéssel), nagyon nehéz utólag megtalálni őket, és bizonyítani vétkességüket. Éppen ezért mostanában igen nagy hangsúlyt fektetnek a tengeri tehének szokásainak tanulmányozására, egészségi állapotuk megfigyelésére. Farkukra erősítenek egy őket nem zavaró hevedert, amihez egy vízen úszó jeladó van erősítve **(6. kép)**. Így nyomon tudják követni, hogy merre járnak, mennyi időt töltenek el étkezéssel, ráadásul ezzel még a motorcsónakosok figyelmét is fel tudják hívni arra,

hogyan lent egy manatee van, és a „speed zone” szabályait fokozottabban be kell tartani.

Mindezekon kívül már csak egy marad: minél több turistával megismertetni ezeket az állatokat, hogy vigyék hírüket, miszerint Floridában élnek a világ egyik legaranyosabb élőlényei, akiktől még pár száz éve rettegtek a hajósok, akiket mesékbe helyeztek, női alakkal „ruháztak fel”, és akik a legjámborabb teremtések közé tartoznak a Földön.

Kép és szöveg:
Juhász István

További fotók
a www.inphogallery.com
internetes galériában!

5